

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

СОВЕТ НА ЕВРОПА
ЕВРОПСКИ СУД ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ПЕТТИ ОДДЕЛ

ДОЦЕВСКИ ПРОТИВ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

(жалба бр. 66907/01)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

1 март 2007

Оваа пресуда ќе стане конечна во согласност со условите предвидени во член 44 став 2 од Конвенцијата. Истата може да биде предмет на редакциски измени.

Напомена: Македонскиот превод на текстот на одлуката на Европскиот суд за човекови права е исклучиво информативен и од него не произлегуваат никакви права и/или обврски. Единствено официјалниот текст на одлуката на Европскиот суд за човекови права на англиски и/или француски јазик, објавена од страна на Судот е автентичен и се смета за оригинал. Не е дозволено објавување на овој превод на било каков начин без претходна дозвола од страна на Министерството за правда на Република Македонија, освен во случај доколку се користи за информирање.

Во случајот Доцевски против Република Македонија,

Европскиот суд за човекови права (петти оддел), заседавајќи во Совет составен од:

г-дин P. LORENZEN, Претседател,

г-дин K. JUNGWIERT,

г-дин V. BUTKEVYCH,

г-ѓа M. CACA-NIKOLOVSKA,

г-дин J. BORREGO BORREGO,

г-ѓа R. JAEGER,

г-дин M. VILLIGER, судии

и Mrs C. WESTERDIEK, секретар на одделот,

Расправајќи на затворена седница на 5 февруари 2007,

Ја донесе следнава пресуда, која беше усвоена на истиот датум:

ПОСТАПКА

1. Случајот е инициран со жалба (бр. 66907/01) против Република Македонија, поднесена во Судот согласно членот 34 од Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи (“Конвенцијата“) од страна на македонскиот државјанин, г-дин Томислав Киров Доцевски (“жалителот“), на 8 декември 2000 година.
2. Жалителот беше застапуван од страна на г-ѓица Ј. Глигоровска, адвокат од Куманово. Македонската Влада (“Владата“) беше претставувана од својот Агент, г-ѓа Радица Лазареска Геровска.
3. Жалителот се жали дека по неговиот предмет не било постапувано во разумен рок, како што се бара согласно членот 6 од Конвенцијата.
4. Со одлука од 10 ноември 2005 година Судот одлучи дека неговата жалба е делумно допуштена.
5. Жалителот и Владата доставија обсервации во врска со основаноста на жалбата (член 59 став 1).

ФАКТИ

6. На 16 ноември 1994 жалителот се пензионирал. На 20 декември 1994 Фондот за пензиско и иинвалидско осигурување (“Фондот“) ја одредил висината на неговата пензија.

7. На 31 октомври 1996 жалителот побарал од Фондот повторно пресметување на висината на неговата пензија врз основа на нови докази. Тој навел дека Уставниот суд во меѓувреме укинал одредени одредби од Законот за пензиско и инвалидско осигурување (“Законот“) со што била создадена законска основа за повисок износ на пензија.

8. На 25 ноември 1996 Фондот го одбил неговото барање, наоѓајќи дека одлуката на Уставниот суд се однесувала само на лицата кои се пензионирале од 1995 година.

9. На 1 декември 1996 жалителот поднел жалба против одлуката.

10. На 3 февруари 1997 година Второстепената комисија во при Фондот ја одбила жалбата на жалителот.

11. Во март 1997 година жалителот завел управен спор пред Врховниот суд, оспорувајќи ја законитоста на одлуката на Фондот.

12. На 19 ноември 1997 Врховниот суд ја поништил одлуката од 3 февруари 2007, од причини што истата била донесена од тело кое не ги исполнувало законските услови да одлучува во втор степен. Судот се повикал на одлуката на Уставниот суд со која биле укинати одредбите од Законот врз основа на кои Второстепената комисија во рамките на Фондот имала овластување да одлучува по жалбите против првостепените одлуки на истиот.

13. На 28 јануари 1998 Владината комисија за решавање во втор степен по предметите од пензиското и инвалидското осигурување (“Комисијата“) ја одбила жалбата на жалителот повторувајќи ги причините изнесени од Фондот во неговата одлука од 25 ноември 1996.

14. На 15 септември 1998 жалителот завел управен спор пред

Врховниот суд против оваа одлука.

15. На 27 октомври 1999 Врховниот суд ја поништил одлуката на Комисијата и го вратил случајот на повторно одлучување. Тој утврдил дека Комисијата не постапила по барањето на жалителот за преиспитување на висината на платата за претходните години, туку наместо тоа го анализирала влијанието на одлуката на Уставниот суд врз пресметката на висината на неговата пензија.

16. Се чини дека на 15 февруари 2000 жалителот завел управен спор пред Врховниот суд со оглед на тоа дека Комисијата не одлучувала по неговото барање.

17. На 12 јуни 2000 Комисијата го уважила барањето на жалителот и одлучила дека висината на неговата пензија треба да се зголеми. Комисијата се повикала на одлуката на Врховниот суд, донесена на општа седница во врска со пресметката на пензијата во склад со одлуката на Уставниот суд спомената погоре.

18. На 22 јуни 2000 жалителот се обратил со тужба до Врховниот суд од причина што Комисијата не одлучувала по неговото првично барање.

19. На 7 септември 2000 жалителот побарал од Претседателот на Врховниот суд да ги спои постапките и мериторно да одлучи.

20. На 5 декември 2001 Врховниот суд донел две посебни одлуки: ја одбил тужбата на жалителот против одлуката на Комисијата од 12 јуни 2000 и го уважил тужбеното барање во однос на тоа дека надлежниот орган не одлучил по неговото барање. Судот исто така дал напатствија, Комисијата да одлучи по жалбата на жалителот против одлуката на Фондот од ноември 1996, како што била првично поднесена.

21. На 28 март 2002 Комисијата одлучила по барањето на жалителот за корекција во висината на неговата пензија.

22. На 10 февруари 2005 Врховниот суд го одбил барањето на жалителот и ја потврдил одлуката на Комисијата. Судот утврдил дека Комисијата точно ја пресметала висината на пензијата на жалителот во согласност со одлуката на Уставниот суд.

23. На 9 мај 2005 година оваа одлука му била доставена на жалителот.

ПРАВО

I НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕНОТ 6 СТАВ 1 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

24. Жалителот се жали дека должината на постапката не е во согласност со барањето за “судење во разумен рок” , согласно член 6 став 1 од Конвенцијата , кој гласи:

“ Во определувањето на неговите граѓански права и обврски....секој има право на...судење во разумен рок од страна на...трибунал...”

а. Наводи на странките

25. Владата укажа дека во обжалената постапка во суштина станува збор за три одделни постапки и дека должината на ниедна од нив не била во колаизија со барањето за “судење во разумен рок“. Во првата постапка, Врховниот суд го уважил тужбеното барање на жалителот и го вратил случајот на повторно одлучување на Комисијата. Втората постапка започнала во септември 1998 со управен спор пред Врховниот суд. Истата завршила во октомври 1999 година кога судот го уважил тужбеното барање на жалителот и го вратил случајот на повторно одлучување. Владата тврди дека должината на секоја постапка поодделно не е прекумерна. Третата постапка пред Врховниот суд траела околу осумнаесет месеци до декември 2001 година кога тој ја донел пресудата. Владата исто така посочи на прекумерниот обем на работа на Врховниот суд за конкретниот период и постапките пред истиот суд во врска со приговорите во однос на локалните избори 2000 година.

26. Жалителот ги отфрли аргументите на Владата останувајќи на ставот дека должината на постапката немала да биде прекумерна доколку управните органи ја земале во предвид

одлуката на Врховниот суд или доколку истиот мериторно одлучел по предметот. Тој укажува дека на Врховниот суд му биле отребни околу три години да одлучи по барањето за ревизија против одлуката на Комисијата од 2002 година. Тој посочи дека тој не може да се смета за одговорен за ни едно одоовлекување на постапката со оглед на тоа дека тој ги поднел потребните докази во рамките на законските рокови. Тој исто така укажа на фактот дека искористувањето на правните лекови кои му биле на располагање согласно националното законодавство не може да се смета како одоовлекување на постапката. Жалителот заклучил дека случајот не е од сложена природа и дека прекумерниот обем на работа на Врховниот суд не може да ја оправда прекумерната должина.

Б, Оценката на судот

27. Судот најпрво забележува дека управната постапка започнала на 31 октомври 1996, како и дека на 25 ноември 1996 Фондот донел одлука со која го одбил барањето на жалителот. Во март 1997, по неуспешната управна постапка по жалба, жалителот повел управен спор пред Врховниот суд оспорувајќи ја одлуката на Фондот. Сепак, периодот кој е во надлежност на Судот започнува на 10 април 1997, со признавањето на правото на индивидуална жалба од страна на Република Македонија (види *Dumanovski v. Republika Makedonija* бр. 13898/02, § 36, 8 декември 2005, *Horvat v. Croatia* no. 51585 /99, § 50, ECHR 2001-VIII).

28. Од друга страна, Судот не е убеден во аргументот на Владата дека обжалената постапка не треба да се смета за единствена постапка, со оглед на тоа дека управните органи и Врховниот суд одлучувале за истото прашање во текот на целото нејзино траење. Трите одвоени фази на постапката посочени од Владата претставуваат интегрален дел од постапката која завршиле на 9 мај 2005 кога одлуката на Врховниот суд му била доставена на жалителот. Согласно тоа, релевантниот период кој е

во надлежноста на судот е околу осум години и еден месец во два степени на надлежност.

29. Судот потсетува дека разумноста на должината на постапката мора да биде ценета во светло на околностите на случајот и во однос на следниве критериуми: сложеноста на случајот, однесувањето на жалителот и релевантните органи и засегнатиот интерес на жалителот во спорот (*Frydlender v. France* [GC], бр. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII; the *Humen v. Poland* [GC], бр. 26614/95, § 60, неизвестно, and the *Comingersoll S.A. v. Portugal* [GC], no. 35382/97, ECHR 2000-IV; the *Philis v. Greece (no. 2)*, judgment of 27 June 1997, *Извештаи за пресуди и одлуки* 1997-IV, § 35).

30. Судот нашол дека предметот се одликувал со одредена правна сложеност, но дека само таа околност не може да ја оправда должината на постапката.

31. Што се однесува до однесувањето на жалителот, судот утврдил дека нема периоди на одоговлекување за кои тој може да се смета за одговорен.

32. Од друга страна, Судот забележува дека има суштински одложувања за кои се одговорни органите. За време на периодот кој потпаѓа *ratione temporis* под надлежност на Судот, Врховниот суд донел пет одлуки од кои една се однесува на пропустот на Комисијата да одлучи, а Комисијата усвоила три одлуки. Оттука, не може да се каже дека домашните органи биле неактивни. Сепак, Судот утврди дека одоговлекувањата првенствено се предизвикани поради врашање на предметот на повторно постапување. Дополнително, судот забележува дека одлуката на Врховниот суд по ревизија била донесена скоро три години откако Комисијата ја донела одлуката во 2002 година (види ставови 21 и 22).

33. Понатаму судот потсетува дека државите-договорнички треба да ги организираат своите правни системи на таков начин што нивните судови ќе го гарантираат секому правото да добие конечна одлука во спорови порвзани со нивните граѓански права и

обврски (види *Kostovska v. Republic of Macedonia*, no. 44353/02, § 41, 15 јуни 2006; *Muti v. Italy*, пресуда од 23 март 1994, серија А бр. 281-С, § 15; *Horvat*, цитирана погоре, § 59).

34. Во оваа смисла, за разлика од привремениот заостаток на предмети не подразбира меѓународна одговорност на државата-договорничка доколку таа држава преземе соодветни дејствија за санирање на состојбите со потребната брзина, хроничната преоптовареност и заостаток од предмети не може да ја оправда прекумерната должина на постапката (види, *mutatis mutandis*, *Dumanovski*, цитирана погоре, § 45; *Klein v. Germany*, бр. 33379/96, § 43, 27 јули 2000 и *Pammel v. Germany*, пресуда од 1 јули 1997, *Извештаи за пресуди и одлуки 1997-IV*, § § 69 и 71). Што се однесува до приговорите поднесени до Врховниот суд во врска со локалните избори во 2000 година, судот забележува дека Владата не успеала да обезбеди никаков доказ дека за време на посочениот период биле преземени чекори кои би рефлектирале вистинска волја на државата да се справи со проблемот (види *mutatis mutandis Zimmermann and Steiner v. Switzerland*, пресуда од 13 јули 1983, серија А бр. 66, § 31).

35. Уште повеќе, Судот потсетува на потребата од посебно внимание во споровите од областа на пензиското осигурување (види *Роџиќа*, цитиран погоре, § 46, *H.T. v. Germany*, бр. 38073/97, § 37, 11 октомври 2001).

36. Со оглед на околностите во конкретниот случај и засегнатиот интерес на жалителот, судот смета дека должината на постапката била прекумерна и не успеала да ги исполни барањето за “судење во разумен рок”.

37. Следствено, постои повреда на членот 6 став 1.

II. ПРИМЕНА НА ЧЛЕНОТ 41 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

38. Членот 41 од Конвенцијата гласи:

“Кога судот ќе оцени дека постои повреда на Конвенцијата или на протоколите, и доколку внатрешното право на засегнатата висока договорна страна овозможува само делумна репарација на штетата, тогаш доколку е тоа неопходно, Судот ќе

му додели правична отштета на оштетениот.“

А. Штета

39. Жалителот побара 29.000 евра како надомест за претрпена материјална штета. Наведениот износ наводно одговара на погрешно пресметаната сума на неговата пензија, со камата. Тој исто така побара 110.000 евра како надомест за претрпена нематеријална штета како последица на претрпениот стрес и нарушување на здравјето поради на должината на постапката.

40. Владата не се произнесе по ова прашање.

41. Судот не утврди никаква причинско-последична врска помеѓу повредата и наводно претрпената материјална штета и од тие причини го одби ова барање. Судот се согласува дека жалителот претрпел штета од нематеријална природа како резултат на невообичаената должина на постапката. Одлучувајќи врз правична основа и имајќи ги во предвид околностите на случајот, судот му досуди на жалителот 3.600 евра, сума во која не се пресметани евентуалните издатоците кои притоа можат да бидат наплатени.

Б. Трошоци

42. Жалителот побара 1.000 евра за надомест на трошоците направени пред домашните органи. Тој исто така побара 3.625 евра за надомест на трошоците направени во постапката пред Европскиот суд за човекови права. Овој износ ја вклучувал и наградата на адвокатот за 105 часа правна работа, копирање и испраќање на документи по пошта. Притоа не беше поднесен трошковник, ниту докази и оправдување за трошоците за кои се тврди дека биле направени.

43. Владата не се произнесе по ова прашање.

44. Што се однесува до барањето на жалителот за надомест на

овие трошоци направени во постапката пред националните судови, судот потсетува дека таквите трошоци се надоместуваат само доколку се настанати во врска со утврдената повреда (види Ernestina Zullo v. Italy, (GC) бр. 64897/01, § 153, 29 март 2006 Belvedere Alberghiera S. R.l. v. Italy (правичен надомест) , бр. 31524/96, § 45, 30 октомври 2003 Van de Hurk v. the Netherlands, пресуда од 19 април 1994, серија А бр. 288, § 66). Со оглед на тоа дека такви трошоци не биле направени со цел преку домашниот правен поредок да се превенира повредата и да се оствари надомест на претрпената штета од наводната повреда на која жалителот се жали, Судот не досуди надомест на истите. (види Milošević v. Republic of Macedonia, бр. 15056/02, § 34, 20 април 2006)

45. Според праксата на Судот, жалителот има право на надомест на неговите трошоци само доколку се докаже дека истите биле навистина направени и биле неопходни и разумни. Во конкретниот случај, Судот забележува дека жалителот не обезбедил никакви докази во врска со адвокатските трошоци, а сметките оправдуваат само дел од трошоците за кои се тврди дека биле направени. Со оглед на тоа што Владата не го оспори барањето на жалителот и со оглед на информациите со кои располага, Судот смета дека е разумно да се досуди сума во износ од од 600 евра за надомест на трошоци во постапката пред Судот, износ кој не ги вклучува евентуалните издатоци кои притоа можат да бидат наплатени.

В. ЗАТЕЗНА КАМАТА

46. Судот смета дека е соодветно затезната камата да се пресметува според најниската каматна стапка на Европската централна банка, зголемена за 3%.

ОД ОВИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ ЕДНОГЛАСНО

1. *Одлучи* дека има повреда на членот 6 од Конвенцијата,

2. Одлучи

(а) дека одговорната држава треба да му исплати на жалителот во рок од три месеци од датумот на кој пресудата станала конечна во согласност со член 44 став 2 од Конвенцијата, 3.600 (три илјади и шестотини) евра , на име на нематеријална штета и 600 (шестотини) евра за трошоци, и дополнително евентуалните издатоци кои притоа можат да бидат наплатени.

(б) дека по истекот на горенаведените три месеци па се до исплатата ќе биде пресметувана и камата на горните суми по стапка еднаква на најниската стапка на Европската Централна Банка, зголемена за 3%.

3. Го отфрла остатокот од барањето на жалителот за надомест на штета.

Изготвена на англиски, и објавена на 1 март 2007, согласно член 77 став 2 и 3 од Деловник за работа на Судот.

Claudia WESTERDIEK
Секретар,

Peer LORENZEN
Претседател